

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1963-1964.

21 NOVEMBER 1963.

WETSVOORSTEL

strekkende :

- 1) tot de oprichting van een Nationaal Paritair Comité voor de landbouwprijzen;
- 2) tot het onderzoek en de toepassing van de koppeling van de produktieprijzen aan de evolutie van de produktie-kosten.

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE LANDBOUW (1)

UITGEBRACHT DOOR DE HEER BREYNE.

DAMES EN HEREN,

De auteur van het wetsvoorstel heeft naar de toelichting verwezen die zijn wetsvoorstel voorafgaat (cf. Stuk 517/1). Hij heeft gewezen op de grote malaise, die thans in de landbouwkringen heerst.

Het landbouwincome blijft op abnormale wijze stationair, terwijl het nationaal inkomen met de dag toeneemt. Talrijke oorzaken, zowel structurele als economische, verklaren deze toestand. Doch terwijl de structurele deficiënties slechts op lange termijn kunnen worden verholpen, kan een snellere oplossing gegeven worden aan de economische

(1) Samenstelling van de Commissie :

Voorziter : de heer Lefebvre, René.

A. — Leden : de heren Cooreman, De Nolf, Dewulf, Discry, Dupont, Gillès de Pélichy, Jacques, Loos, Mertens, Vandamme (Maurice), Van den Eynde. — de heren Baccus, Bary, Boutet, Breyné, Cugnon, Danschutter, De Groote, Feyaerts, Martin, Thys. — de heren Lefebvre (René), Picron.

B. — Plaatsvervangers : de heren Bogaert, Claeys, Mej. Devos, de heren Lavens, Smedts, Tindemans. — de heren De Pauw, Hurez, Namèche, Sebrechts, Van Winghe. — de heer Martens.

Zie :

517 (1962-1963) :

— N° 1 : Wetsvoorstel.

Chambre des Représentants

SESSION 1963-1964.

21 NOVEMBRE 1963.

PROPOSITION DE LOI

tendant :

- 1) à la création d'une Commission Nationale Paritaire des prix agricoles;
- 2) à l'étude et à l'application de la liaison des prix à la production à l'évolution de l'indice des frais de production.

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DE L'AGRICULTURE (1)

PAR M. BREYNE.

MESDAMES, MESSIEURS,

L'auteur de la proposition de loi s'est référé aux développements qui accompagnent sa proposition de loi (voir Doc. n° 517/1). Il a attiré l'attention sur le profond malaise qui s'est emparé du monde agricole.

Le revenu agricole reste anormalement stationnaire, alors que le revenu national augmente de jour en jour. De nombreuses causes, tant d'ordre structurel qu'économique, sont à la base de cette situation. Mais, alors qu'il ne peut être remédié aux déficiences structurelles qu'à longue échéance, les problèmes économiques peuvent trouver plus rapidement

(1) Composition de la Commission :

Président : M. Lefebvre René.

A. — Membres : MM. Cooreman, De Nolf, Dewulf, Discry, Dupont, Gillès de Pélichy, Jacques, Loos, Mertens, Vandamme (Maurice), Van den Eynde. — MM. Baccus Bary, Boutet, Breyné, Cugnon, Danschutter, De Groote, Feyaerts, Martin, Thys. — MM. Lefebvre (René), Picron.

B. — Suppléants : MM. Bogaert, Claeys, Mlle Devos, MM. Lavens, Smedts, Tindemans. — MM. De Pauw, Hurez, Namèche, Sebrechts, Van Winghe. — M. Martens.

Voir :

517 (1962-1963) :

— N° 1 : Proposition de loi.

vraagstukken. Men constateert dat de verkoopprijzen der landbouwproducten beneden de productiekosten blijven liggen, en dat het verschil tussen het indexcijfer van de verkoopprijzen en het indexcijfer van de productiekosten steeds blijft aangroeien. Dit is te wijten aan de stijging van een aantal elementen van de productiekosten, tegenover welke de landbouwers machteloos staan. Tussen 1952 en 1961 daalden de verkoopprijzen van plantaardige en dierlijke producten respectievelijk met 10,1 % en met 6,4 %, terwijl de productiekosten met 25,1 % stegen.

De sanering van de landbouwmart impliceert dus de aanpassing van de verkoopprijzen van de landbouwproducten aan de productiekosten, en de toepassing van de maatregelen ter voorkoming van een negatieve weerslag op de verbruiksprijzen. Om dit doel te bereiken stelt de heer Moulin voor een Nationaal Paritair Comité voor de landbouwprijzen in te stellen, en het bestuderen en toepassen van de koppeling van de prijzen bij productie aan de evolutie van de productiekosten.

De heer Minister van Landbouw heeft verklaard dat de heer Moulin gelijk had de aandacht te vestigen op de moeilijke toestand, waarin de Belgische landbouw zich bevindt.

Betreffende door de auteur van het wetsvoorstel aangeklaagde discrepantie, waarin de verkoop- en productieprijs van de landbouwproducten komen te staan tengevolge van de verhoging van de productiekosten, meent de Minister evenwel de volgende correctieven te moeten brengen :

1) De auteur heeft verzuimd rekening te houden met het volume van de landbouwproductie;

2) In de samenstelling van de productiekosten, waarin de lonen in de sector landbouw op index 154,6 in 1962 worden aangegeven, moet echter rekening worden gehouden met het feit dat er in de landbouw veel minder landarbeiders zijn dan landbouwers-exploitanten;

3) De Minister betuigt zijn instemming met het feit dat de landbouwprijzen de productiekosten moeten dekken.

Hiervoor kunnen echter verschillende methodes aangewend worden.

Indien men de verkoopprijzen op de productiekosten indexeert, moet men rekening houden met het feit dat de landbouwer uit hoofde van het drie- of meerslagstelsel zich niet altijd kan toelagen op de meest renderende productie. Hij moet de regel van de cultuurrotatie inacht nemen.

Voorts is het voor de landbouw onmogelijk geworden op economisch gebied volkomen afgezonderd te leven. Men moet rekening houden met de invoer van buitenlandse producten die met de inlandse producten concurreren.

En in het kader van de E. E. G., is het voor ons land onmogelijk geworden op een eenzijdige manier de prijzen vast te stellen. We gaan immers naar het systeem van een eenvormige prijs in de Gemeenschap van de Zes.

Al deze gegevens brengen *specialisatie* in de landbouw mede.

Zeker, de landbouwpolitiek moet rekening houden met de rendabiliteit van de landbouwexploitaties, maar de indexatie van de verkoopprijzen van de landbouwproducten lijkt voor de Minister niet het geschikt redmiddel te zijn.

Een lid geeft toe dat het voorstel Moulin een hulpmiddel is om aan de tegenwoordige malaise van de landbouw te verhelpen, doch merkt op dat het slechts een fragmentair middel is, in tegenstelling met zijn voorstel van kaderwet voor landbouwschakeling (zie stuk n° 530/1), dat een poging is om het vraagstuk in zijn geheel te benaderen. In

une solution. On constate que les prix de vente des produits agricoles restent toujours inférieurs aux frais de production et que l'écart entre l'indice des prix de vente et l'indice des frais de production ne fait que s'accroître. Ceci est occasionné par la hausse d'une série de facteurs qui interviennent dans les frais de production et sur lesquels les cultivateurs n'ont aucun moyen d'action. De 1952 à 1961, les prix de vente des produits végétaux et animaux ont diminué respectivement de 10,1 % et de 6,4 %, tandis que les frais de production ont augmenté de 25,1 %.

L'assainissement du marché agricole implique donc l'adaptation des prix de vente des produits agricoles aux frais de production et l'application de mesures qui empêcheront une incidence négative sur les prix à la consommation. Pour atteindre ce but, M. Moulin propose la création d'une Commission paritaire nationale des prix agricoles ainsi que l'étude et la mise en application de la liaison des prix à la production à l'évolution des frais de production.

Le Ministre de l'Agriculture a reconnu que M. Moulin avait parfaitement raison d'attirer l'attention sur la situation difficile dans laquelle se trouve l'agriculture belge.

Quant à la discrimination dont, selon l'auteur de la proposition de loi, sont l'objet les prix de vente et de production des prix agricoles du fait de la hausse des frais de production le Ministre estime toutefois devoir émettre les mises au point suivantes :

1) L'auteur a omis de tenir compte du volume de la production agricole;

2) Pour déterminer les frais de production, les salaires étant en 1962 à l'indice 154,6, dans le secteur agricole, il convient cependant de tenir compte du fait que l'agriculture compte beaucoup moins de travailleurs agricoles que d'agriculteurs-exploitants.

3) Le Ministre est d'accord pour reconnaître que les prix agricoles doivent couvrir les frais de production.

Diverses méthodes peuvent toutefois être utilisées à cette fin.

Au cas où les prix de vente seraient indexés sur les frais de production, il y aurait lieu de tenir compte du fait que l'agriculture, à cause du régime d'assolement qui s'étend sur une période de trois années ou davantage, n'est pas toujours en mesure de s'adonner à la production la plus rentable. Il est tenu d'observer la règle de rotation des cultures.

En outre, il est actuellement impossible à l'agriculture de s'organiser en circuit économique fermé. Il lui fait tenir compte de l'importation de produits étrangers qui concurrencent les produits indigènes.

Notre pays se voit, dans le cadre de la C. E. E., dans l'impossibilité de fixer unilatéralement les prix. On s'achemine en effet vers un régime des prix uniforme dans le cadre de la Communauté des Six.

Tous ces facteurs sont de nature à entraîner la *spécialisation* dans l'agriculture.

Certes, la politique agricole doit tenir compte de la rentabilité des exploitations agricoles, mais le Ministre estime que l'indexation des prix de vente des produits agricoles ne constitue pas le remède adéquat.

Tout en admettant que la proposition Moulin peut contribuer à remédier au malaise qui existe actuellement dans l'agriculture, un membre signale qu'il ne s'agit là que d'un remède fragmentaire, alors que sa proposition de loi de cadre de reconversion agricole (voir doc. n° 530/1) vise à s'occuper du problème dans son ensemble. Ladite

dit voorstel immers worden alle aspecten van de crisis onderzocht en voor de verschillende problemen wordt een oplossing voorgesteld: de officiële vertegenwoordiging van de landbouw; de landbouwordering; de landbouwstructuren (gezinsbedrijf, grondeigendomsverwerving, pachtstatuut, ruimtelijke ordening, cooperatieproblemen, landbouwkrediet); de landbouwmarkten, de landbouwprijzen en de sociale, familiale en economische bescherming van de landbouwers.

De methode van de heer Moulin past in de methode van de zg. broksgewijze politiek (« les petits paquets ») waarvan de politieke actualiteit aantoonde dat zij niet altijd zeer gelukkig mag heten.

Het lid dat uit naam van de socialistische groep spreekt, geeft uiting aan zijn wantrouwen ten opzichte van een politiek van indexatie, waardoor een voor de landbouwers nadelige situatie zou kunnen tot stand komen.

Ook de factor van de landbouwlonen in de samenstelling van de productiekosten moet op ernstige wijze vastgesteld worden. Er moet rekening worden gehouden met het feit dat het grootste deel van de arbeid door de exploitanten zelf wordt verricht.

Voorts wijst een lid erop, dat België deel uitmaakt van de Gemeenschappelijke markt, en dat de prijspolitiek met de internationale prijzen rekening moet houden. In onze landbouwkeure willen wij, zo vervolgt het lid, aan de heer Minister van Landbouw volwaardige instrumenten verschaffen. En de keuze van deze instrumenten zal slechts mogelijk zijn, wanneer de landbouwsector met de andere sectoren van de staatshuishouding zal zijn geconfronteerd. Men moet immers beletten dat andere sectoren, bv. de verbruikers, zouden worden benadeeld.

Tot besluit stelt het lid voor het voorstel Moulin te koppelen aan zijn wetsvoorstel tot invoering van een nieuwe landbouwkeure en het er eventueel in op te nemen.

Een ander lid wijst erop dat de indexatiepolitiek totaal mislukt is in de Verenigde Staten. De methode is daar onuitvoerbaar gebleken.

Een lid is van oordeel dat het wetsvoorstel al te simplistisch is. Het landbouwprobleem kan niet worden herleid tot een eenvoudig rekenprobleem.

Inzake rendabiliteit moet men met tal van andere factoren rekening houden.

De vaststelling van de landbouwprijzen ontsnapt aan onze macht! Er zijn tal van buitenlandse factoren. Vorming van stocks staat aan het opdrijven van de landbouwprijzen in de weg. Het voorstel Moulin zou het tot stand brengen van « papier » prijzen tot gevolg hebben (inflatie dus, hetgeen algemene verarming betekent). En wat zal er gebeuren met de verbruikers?

Een lid kan met een gedeelte van het wetsvoorstel akkoord gaan, doch wijst er op dat er toch een wet op de landbouwpariteit goedgekeurd werd (wet van 29 maart 1963 - *Staatsblad* 9 april 1963) waarin de studie van de productieprijs en -kosten door de Minister van Landbouw voorzien is.

Een lid wijst er op dat in artikel 9 van het wetsvoorstel de eenparigheid vereist wordt voor de beslissingen van het « Nationaal paritair comité ». Hierdoor wordt een veto-recht verleend aan elk lid van het Comité; m.a.w. de werking ervan wordt totaal verlamd.

De auteur van het wetsontwerp beantwoordt de vragen en opmerkingen geopperd door de verschillende leden die in het debat tussengekomen zijn. Hij constateert dat in het algemeen, de Commissie niet gekant is tegen een herziening van het probleem van de koppeling van de productieprijs aan de evolutie van de productiekosten.

proposition examine en effet tous les aspects de la crise et suggère une solution aux divers problèmes: la représentation officielle de l'agriculture; la planification de l'agriculture; les structures agraires (exploitation familiale, accès à la propriété terrienne, statut du fermage, aménagement du territoire, problèmes en matière de coopération, crédit agricole); les marchés agricoles, les prix agricoles et la protection sociale, familiale et économique des agriculteurs.

La méthode de M. Moulin cadre bien avec la politique dite « des petits paquets », dont l'actualité politique démontre qu'elle ne peut pas toujours être qualifiée de très heureuse.

Le membre parlant au nom du groupe socialiste exprime sa méfiance à l'égard d'une politique de liaison à l'index, laquelle serait susceptible de créer une situation préjudiciable aux agriculteurs.

Il convient d'autre part de fixer avec exactitude l'importance des salaires agricoles dans la composition des frais de production. Il y a lieu de tenir compte de ce que les exploitants effectuent eux-mêmes la majeure partie du travail.

En outre, le membre signale que la Belgique fait partie du Marché Commun et que la politique des prix doit tenir compte des prix internationaux. La charte de la paysannerie que nous préconisons, poursuit le membre, tend à fournir au Ministre de l'Agriculture des instruments valables. Or, le choix de ces instruments ne sera possible qu'après confrontation du secteur agricole avec les autres secteurs de l'économie nationale. Il faut éviter en effet que d'autres secteurs, par exemple les consommateurs, ne soient lésés.

En conclusion, le membre propose de lier la proposition Moulin à la proposition de loi instaurant une nouvelle charte de la paysannerie, et de l'y insérer éventuellement.

Un autre membre signale que la politique d'indexation s'est soldée par un échec complet aux États-Unis. La méthode s'y est révélée inapplicable.

Un membre estime que la proposition de loi est par trop simpliste. On ne peut ramener le problème agricole à un simple problème de calcul.

En matière de rentabilité, il convient de tenir compte de nombreux autres facteurs.

La fixation des prix agricoles dépasse notre pouvoir! De nombreux facteurs dépendent de l'étranger. La constitution de stocks entrave l'augmentation des prix agricoles. La proposition Moulin entraînerait la formation de prix « papier » (donc inflation, ce qui signifie appauvrissement général). Qu'advient-il des consommateurs?

Un membre peut marquer son accord sur une partie de la proposition de loi, mais il rappelle qu'une loi sur la parité agricole a été votée (loi du 29 mars 1963, *Moniteur* du 9 avril 1963), laquelle prévoit l'étude des prix et coûts de production par le Ministre de l'Agriculture.

Un membre fait observer que l'article 9 de la proposition de loi requiert l'unanimité pour les décisions de la « Commission paritaire nationale ». Il en résulte que chaque membre de la commission dispose d'un droit de veto; en d'autres mots, le fonctionnement de la commission se voit totalement paralysé de la sorte.

L'auteur de la proposition de loi répond aux questions et observations formulées par les divers membres qui sont intervenus dans le débat. Il constate qu'en général la Commission n'est pas opposée à une révision du problème du rattachement des prix de production à l'évolution des coûts de production.

Hij blijft niet ongevoelig voor het complex vraagstuk van de landbouwlonen, doch wijst er op dat hij daarom de oprichting van een nationaal paritair comité voorstelt.

Zijn voorstel is niet ingegeven door een gevoel van agressiviteit ten opzichte van de andere sectoren van de economie, bv. de verbruikers.

Men komt aandragen met de imperatieven gesteld door de Gemeenschappelijke Markt. Dit is de reden waarom de auteur van het wetsvoorstel steeds tegen de Europese integratiepolitiek gekant is geweest. Men had op dat gebied een wijzere politiek moeten voeren. Nu dat de Euromarkt bestaat, is het onze plicht binnen dit Europa de strijd te voeren voor de gelijkschakeling der prijzen. Men moet de voortdurende stijging van de productiekosten afremmen. Daarom de noodzakelijkheid van de oprichting van een nationaal paritair comité waar alle betrokken belangengroepen zullen zijn vertegenwoordigd.

Betreffende het verwijt van de fractionele oplossing, door het voorstel geboden, verklaart de auteur dat de huidige landbouwziekte onmiddellijke geneesmiddelen behoeft.

Men zegt dat de Euromarkt de specialisatie van de landbouw zal meebrengen. Maar we zijn volop in de specialisatie, onze landbouwers zijn hoofdzakelijk producenten van vlees, melk, boter en graangewassen.

Tot besluit verklaart de auteur dat de oprichting van een nationaal paritair comité onontbeerlijk is; het zal als regulator fungeren van prijzen en productiekosten. Het ligt in het belang van iedereen, ook van de verbruiker, dat de productiekosten naar omlaag zouden worden gedrukt.

Een lid heeft geen bezwaar tegen de oprichting van dergelijk Comité.

De kosten ervan zullen gering zijn en het zal confrontaties mogelijk maken. Doch hij blijft sceptisch wat de resultaten betreft. Voorts stelt hij voor de discussie van het voorstel Moulin te verdagen en te koppelen met de bespreking van de landbouwkeure waarvan sprake is geweest.

Een lid meent dat het voorstel een slag in het water zal zijn zolang het niet wordt geplaatst in een groter geheel van maatregelen ter sanering van de landbouw.

Ook de landbouwpariteitswet is zijn inziens niet toereikend om het lot van de landbouwersstand te verbeteren.

En gelet op het vetorecht vervat in artikel 9, is de Minister van Landbouw de absolute heer en meester van het comité!

Een lid wijst erop dat de indruk niet mag ontstaan dat de keuze moet vallen tussen het wetsvoorstel Moulin en het wetsvoorstel Bary. Ook wat dit betreft maakt hij ernstig voorbehoud.

Hij waarschuwt ook tegen zg. algemene uitspraken, die geen aarde aan de dijk brengen. Men moet toch niet denken dat het landbouwprobleem pas nu ontdekt wordt!

De Minister maakt ook nog voorbehoud tegenover het feit dat over de prijs van landbouwproducten door andere ministeries zou worden beslist, zoals voorzien in het eerste artikel van het voorstel.

De Voorzitter brengt het voorstel tot verdaging in stemming.

Dit wordt met 8 stemmen tegen 8 verworpen.

Het eerste artikel van het wetsvoorstel wordt met 7 stemmen tegen en 9 onthoudingen verworpen.

De Verslaggever,

G. BREYNE.

De Voorzitter,

R. LEFEBVRE.

Il ne se désintéresse pas du problème complexe des salaires dans l'agriculture, mais il fait observer qu'il propose à cette fin la création d'une Commission nationale paritaire.

Sa proposition ne s'inspire pas d'un sentiment d'agressivité envers les autres secteurs de l'économie, par exemple les consommateurs.

L'on invoque les impératifs résultant du Marché commun. C'est la raison pour laquelle l'auteur de la proposition de loi a toujours été opposé à la politique d'intégration européenne. Il aurait fallu mener une politique plus sage en ce domaine. Maintenant que le Marché commun existe, il est de notre devoir de mener la lutte au sein de cette Europe pour l'alignement des prix. Il convient de mettre un frein à l'augmentation continue des coûts de production, d'où la nécessité de créer une Commission paritaire nationale où seront représentés tous les groupes d'intérêts en cause.

En ce qui concerne le reproche de solution fractionnelle offerte par la proposition, l'auteur de celle-ci déclare que le malaise que connaît actuellement l'agriculture exige des remèdes immédiats.

On prétend que le Marché commun entraînera la spécialisation de l'agriculture. Mais nous sommes en pleine spécialisation : nos agriculteurs sont principalement des producteurs de viande, lait, beurre et céréales.

En conclusion, l'auteur déclare que la création d'une Commission paritaire nationale est indispensable : elle jouera le rôle de régulateur entre les prix et les coûts de production. Il est de l'intérêt de chacun, du consommateur également, que les coûts de production soient réduits.

Un membre n'a aucune objection à formuler contre la création d'une telle commission.

Les frais qu'elle entraînerait seront minimes et elle permettra de procéder à des confrontations. Mais il reste sceptique quant aux résultats. En outre, il propose d'ajourner la discussion de la proposition Moulin et de la lier à l'examen de la charte agricole dont il a été question.

Un membre estime que la proposition sera un coup d'épée dans l'eau aussi longtemps qu'elle ne trouvera pas sa place dans un ensemble plus vaste de mesures d'assainissement de l'agriculture.

La loi sur la parité agricole n'est à son avis non plus suffisante pour contribuer à améliorer le sort de la classe agricole.

Et le droit de veto prévu à l'article 9 est de nature à rendre le Ministre de l'Agriculture maître absolu du comité!

Un membre attire l'attention sur le fait qu'on ne peut créer l'impression qu'un choix s'impose entre la proposition de loi de M. Moulin et celle de M. Bary. A ce sujet, il fait également de sérieuses réserves.

Il met la Commission également en garde contre des affirmations d'ordre général, qui n'apportent aucune solution au problème. On ne doit en effet pas se figurer que le problème agricole date de maintenant seulement!

Le Ministre formule aussi des réserves quant au fait que d'autres ministères auraient à statuer en matière de prix des produits agricoles, ainsi que prévu à l'article premier de la proposition.

Le Président met aux voix la proposition d'ajournement.

Elle est rejetée par 8 voix contre 8.

L'article premier de la proposition de loi est rejeté par 7 voix et 9 abstentions.

Le Rapporteur,

G. BREYNE.

Le Président,

R. LEFEBVRE.